

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

22 במאי 2023

עת"מ 9941-03-23 סבית נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 20351-03-23 אייזנשטיין ואח' נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 25601-03-23 כהן ואח' נ' לשכת עורכי הדין

מאהר סבית
ע"י ב"כ עו"ד איאל סבית

עת"מ 9941-03-23

1. נח אייזנשטיין

עת"מ 20351-03-23

2. אחלאס גדיר

3. יוסף סלומון

4. אמית שלפוק

5. ניצן דאבוש גבאי

6. יעקב כהן

7. ניר אלטר

8. סיגלית כהן

9. שרבט הילה

ע"י ב"כ עו"ד שי דקס, עו"ד יניב לנקרי

ועו"ד אורון סלמון

1. יעקב כהן

עת"מ 25601-03-23

2. נח אייזנשטיין

3. רועי שריקי

4. אפנאן בדראנה

5. דניאלה דינה לחמיש

6. מארון פארס

7. דוריאב מנשה

8. ליטל כהן

9. בת אל שריקי

10. שחר מכלוף עטיה

11. נטלי מזרחי

12. יהודה בן יאיר

13. מאיר מור ברכי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

22 במאי 2023

עת"מ 9941-03-23 סבית נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 20351-03-23 אייזנשטיין ואח' נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 25601-03-23 כהן ואח' נ' לשכת עורכי הדין

14. מרדכי זרח

15. ניקול גליאדוב

ע"י ב"כ עו"ד אלירן זיגלר ועו"ד אורן טסלר

נגד

1. לשכת עורכי הדין בישראל

המשיבות

2. הוועדה הבוחנת בכתב של לשכת עורכי הדין בישראל

ע"י ב"כ עו"ד מירית שלו ועו"ד אליה בר

פסק דין

1. העתירות המאוחדות שלפני עוסקות בהחלטת המשיבה 2 מיום 7.2.2023, במסגרתה נדחו עררים שהגישו העותרים בנוגע לבחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין בישראל שהתקיימו ביום 18.12.2022. העותרים הפנו טענותיהם נגד שבע מהשאלות שנכללו בשאלונים העוסקים בחלק הדיוני והמהותי: העותרים בעת"מ 25601-03-23 והעותרים בעתירות הנוספות תקפו את שאלה 7 בחלק הדיוני; לבד משאלה זו, תקפו העותרים בעת"מ 9941-03-23 גם את שאלות 16 ו-19 בחלק הדיוני ואת שאלה 39 בחלק המהותי; ואילו העותרים בעת"מ 20351-03-23 תקפו גם את שאלות 16 ו-32 בחלק הדיוני, ואת שאלות 20, 34 ו-39 בחלק המהותי.

במאמר מוסגר יוער כי העותרים 1 ו-2 בעת"מ 25601-03-23 הם גם העותרים 6 ו-1 בעת"מ 20351-03-23. לא הובהר אם הם חתמו על יפוי כוח לשני משרדי עורכי-דין או אם מדובר במשגה כלשהו.

2. בדיון שהתקיים בעתירות ביום 21.5.2023 הוצע לצדדים כי המשיבות יסכימו לפסילת שאלה 7 בחלק הדיוני, והעותרים ישובו מהטענות הנוגעות ליתר השאלות. לאחר התייעצות הודיעו העותרים בעת"מ 9941-03-23 ובעת"מ 25601-03-23 כי הם מקבלים את ההצעה. העותרים בעת"מ 20351-03-23 (להלן: העותרים) הודיעו שהם עומדים על טענותיהם בנוגע לשאלה 32 בחלק הדיוני, ובנוגע לטענה זו בלבד. המשיבות ביקשו פרק זמן קצר לבחינת ההצעה. הן הודיעו עתה שהן מקבלות אותה. לפיכך, ובהסכמת הצדדים, אני מורה על פסילת שאלה מס' 7 בחלק הדיוני בבחינה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

22 במאי 2023

עת"מ 9941-03-23 סבית נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 20351-03-23 אייזנשטיין ואח' נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 25601-03-23 כהן ואח' נ' לשכת עורכי הדין

מעבר לנדרש אציין כי על פני הדברים לקתה שאלה 7 בשתיים: האחת, מתן מענה לשאלה דרש מהנבחנים לשנן את העונשים הקבועים ליד עבירות הנכללות ברשימת החקיקה בחלק הדיוני. לבד מהעובדה שספק רב אם נבחן ממוצע עשוי לעמוד בדרישה מעין זו (שמשמעה שינון מאות עונשי קנס ומאסר הפזורים ומשובצים בחיקוקים הרבים שברשימה, בנוסף למאות הרבות של עונשים הקבועים בצד העבירות המפורטות בחוק העונשין, התשל"ז-1977, שאף הוא נכלל ברשימת החקיקה הדיונית "בהתייחס לתקנה 18 הנ"ל"), הרי שדרישה זו עומדת בניגוד לדרך בה נשאלו השאלות בעבר, ויש בעצם העלאתה כדי לפגוע באינטרס ההסתמכות של הנבחנים. השנייה, התשובות לשאלה כללו התייחסות לדרכי ענישה, באופן שנראה שיש בו משום חריגה מסמכות (שאלות בסוגיות אלה עניינן לחלק המהותי ולא לחלק הדיוני, ולו היו נכללות בחלק המהותי היו מחייבות מסירה של דבר החיקוק לנבחנים).

לא נותר, איפוא, אלא לדון בטענות העותרים בנוגע לשאלה 32 לחלק הדיוני.

3. שאלה 32 לחלק הדיוני עסקה בשאלת סמכותו של בית משפט לדון בהפרה של כללי האתיקה, לרבות בסוגיית ניגוד עניינים, ובסמכותו להורות על הפסקת הייצוג על ידי עורך-דין. מבין ארבע התשובות שנכללו בשאלון, סברה המשיבה 2 (להלן: המשיבה) שהתשובה הנכונה לשאלה היא תשובה ב', לפיה בית המשפט אינו מוסמך לדון בהפרה של כללי האתיקה ובסוגיית ניגוד העניינים, אך קמה לו הסמכות לתת צו עשה להפסקת הייצוג מכוח ההוראה הכללית שבסעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

בעררים שהוגשו למשיבה נטען כי תשובה זו אינה נכונה, מאחר שבפסק-הדין ברע"א 9930/17 אל מדאמין בע"מ נ' חנא, מיום 28.3.18 (להלן: הלכת אל מדאמין), קבע בית המשפט העליון (במותב תלתא) כי לבית משפט קמה הסמכות לדון בהפרה של כללי האתיקה ובסוגיית ניגוד העניינים. חלופה זו נכללה כתשובה א' לשאלה 32.

לאחר עיון החליטה המשיבה לקבל את הערר בנוגע לשאלה זו, תוך שהיא קובעת כי יש לאשר גם את תשובה א' כתשובה נכונה נוספת לשאלה 32. לפיכך הוכרו תשובות א' ו-ב' כתשובות נכונות לצורך קבלת הניקוד.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

22 במאי 2023

עת"מ 9941-03-23 סבית נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 20351-03-23 אייזנשטיין ואח' נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 25601-03-23 כהן ואח' נ' לשכת עורכי הדין

4. העותרים טוענים שתוצאת החלטת המשיבה היא קבלת שתי חלופות "אשר נוגדות האחת את השנייה" וש"האחת מהן אינה נכונה בעליל וסוטה מהלכה פסוקת של בית המשפט העליון". הם סבורים שלא ניתן להסכין אם כך ובמצב דברים זה היה על המשיבה לפסול את השאלה. הם הוסיפו וטענו כי העובדה שהמשיבה טעתה בבחירת התשובה הנכונה מלמדת כי השאלה היא איזוטרית וכי היא לא היתה סבירה מלכתחילה.

5. דין טענת העותרים להידחות. אכן, בהלכת אל מדאמין נקבע כי בהתקיים תנאים מסויימים מוסמך בית המשפט לדון בשאלה הנוגעת לאתיקה המקצועית של עורכי דין. בהקשר זה הובהר כי "רק במצבים חריגים יהיה זה מוצדק לברר את השאלה האתית במסגרת הדיון האזרחי" (פסקה 14 לפסק-הדין); כי "האכסניה הטבעית והרגילה" לברור שאלות אלה היא מוסדות לשכת עורכי הדין (פסקה 15 לפסק-הדין) וככלל אין זה "נכון או ראוי... שבית משפט אזרחי יחליט, אגב אורחא, את התנהלות מסוימת פוגעת בכללי האתיקה" (שם); וכי הכרעת בית המשפט בסוגיות אלה אפשרית כאשר נחוץ לברר את העניין "לצורך שמירה על הגינות ההליך", ובדרך כלל יעשה בית המשפט כן רק לאחר קבלת חוות דעת מקדימה ממוסדות לשכת עורכי הדין, למעט באותם מקרים בהם מדובר בשאלה "פשוטה מבחינה עובדתית ומשפטית" (פסקה 21 לפסק-הדין). קביעות אלה משמיעות כי בית המשפט מוסמך, במקרים חריגים ומתאימים, להכריע בשאלות מתחום האתיקה של עורכי הדין.

אין חולק כי על הנבחן לבחור "בתשובה הנכונה ביותר" מבין האפשרויות העומדות לפניו (ראו עע"מ 1811/12 לשכת עורכי הדין בישראל נ' לב רן, מיום 2.5.12, בפסקה 7 לפסק-הדין). לנוכח האמור בהלכת אל מדאמין הרי שתשובה אי היא "התשובה הנכונה ביותר" מבין אלה שנכללו בשאלון הרב-ברירה, אף שהיא משקפת סמכות השמורה למקרים חריגים, העונים לתנאים שנקבעו בה. תשובה ב', בה בחרה המשיבה, נחזית כשוללת באופן החלטי את סמכותו של בית המשפט לדון בשאלות אלה. מכאן שאינה יכולה להיחשב לתשובה מדוייקת (אף אם היא משקפת את המצב הנוהג במרבית המקרים).

את טענות העותרים אין לקבל, שהרי ממה נפשך: אם תשובה ב' עשויה להיחשב אף היא לנכונה, מהטעם שהיא משקפת את מצב הדברים "הרגיל", בוודאי שלא נפל כל פגם בדרך פעולת המשיבות; ואם תשובה א' לבדה נכונה, ולכל הפחות יש לראותה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

22 במאי 2023

עת"מ 9941-03-23 סבית נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 20351-03-23 אייזנשטיין ואח' נ' לשכת עורכי הדין
עת"מ 25601-03-23 כהן ואח' נ' לשכת עורכי הדין

כנכונה ביותר, הרי שהתשובות האפשריות בשאלון בנוגע לשאלה 32 כללו את החלופה הנכונה, ולא קמה עילה להורות על פסילת השאלה מהטעם שכל התשובות שהוצעו בשאלון אינן נכונות.

אכן, יתכן כי התשובה הנכונה (תשובה א') הצריכה רמת ידע שלא ניתן לצפות לה, בהכרח, מכל נבחן. אלא שבעצם העובדה ששאלה היא קשה או אף איזוטרית אין כדי להביא למסקנה שיש לפוסלה (ראו עע"מ 8281/18 לשכת עורכי הדין נ' פומס, מיום 11.12.18, בפסקה 5 לפסק-דינו של כבוד השופט עמית ובנוכח שם); ובמקרה דנא ממילא הכירה המשיבה מלכתחילה ובדיעבד גם בתשובה ב' כתשובה נכונה, כך שלא נגרם נזק לאותם נבחנים שלא גילו ידע שהעותרים סבורים שהוא עולה על המצופה מהנבחן הסביר.

במכלול זה אין מקום להתערבות בית המשפט בקביעת המשיבה לפיה לא נפסלה שאלה 32 בחלק הדיוני, ויש לדחות את הטענות הנוגעות להחלטה זו.

6. לפיכך העתירות מתקבלות, בהסכמה, בדרך של פסילת שאלה מס' 7 בחלק הדיוני של הבחינה. הן נדחות בכל הנוגע ליתר הטענות שהועלו בעתירות.

בנסיבות העניין ולנוכח ההסכמה אליה הגיעו הצדדים לא אעשה צו להוצאות נגד המשיבות. לפני משורת הדין לא אחייב את העותרים בהוצאות בגין עמידתם על הטענות הנוגעות לשאלה 32.

המזכירות תשלח העתק מפסק-הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ב' בסיוון התשפ"ג, 22 במאי 2023, בהעדר.

רם וינוגרד, שופט

